

ו. נמצאת סירכא בין שתי אונות – אם כסדרן, כלומר בשתי אונות סמוכות השוכבות זו על זו כדרך – כשרה, שזו מגינה על זו. ואם אינן כסדרן, כגון ששתי החיצונות נדבקו בסירכא ממעל לאמצעית או מתחתיה – טרפה, ואין לה בדיקה. (היתה דעה שסברה שבדיקה מועילה, ודחוה. להלן מה.)
 (סירכא שבין האונא לאומא – מחלוקת הראשונים. ערש"י תוס'. בין הריאה לדופן – ראה להלן מה. סירכא שבין 'עיונתא דורדא' לאחת מן האונות – טרפה. ראשונים.)

דף מז

- פא. א.** מה דינן של שתי בועות בריאה, הסמוכות זו לזו?
ב. כמה אונות יש לה לריאה, היכן מקומן, ומה דינן לענין חיסור, יתור וחילוף?
ג. אלו שינויי מראה וצורה, ושאר חבלות ופגמים שבריאה, מפורטים בסוגיא, ומה דינם?
- א.** אמר רבא: שתי בועות (– שיש בתוכן נוזלים, ואין בכלל זה יבלות קשות (ראשונים). ויש מכשירים בבעות שיש בהן מים זכים. וע' להלן מה; רמ"א לו,ג.) הסמוכות זו לזו – טרפה, (משום נקב, שהוא הגורם לאותן בועות), ואין לה בדיקה.
 בועה אחת שנראית מחולקת – בודקים ע"י ניקוב אם יש מעבר נוזלים מכאן לכאן – אחת היא, וכשרה, ואם לאו – שתיים הן, וטרפה.
 (בועות בשיפולי הריאה (האונות או האומות) – יש אוסרים אעפ"י שנשפכים להדדי. עתוס').
- ב.** אמר רבא: חמש אונות יש לריאה (מלבד שתי ה'אומות' הגדולות); שלש לימין הבהמה ושתיים לשמאלה, (וכשהיא תלויה ורגליה למעלה, והטבח פונה כלפי מעיה – השלש עומדות לימינו והשתים לשמאלו).
 חסרה אחת מהן – פסולה. (וודאי פסולה כשנחסרה אחת מה'אומות' – ע' שבט הלוי ח"ג צט, בנידון עוף שחסר לגמרי צד אחד של הריאה.
 אונה שאין בה סמפונות – אין זה נידון כחסרון אונה, או כסמפונות שנימוקו, וכשרה. אגרות משה יו"ד ח"א יא – בהסבר דברי הגרעק"א.)
 אונה יתירה, הנמצאת בשורה אחת עם שאר האונות – רבא אמר: טרפה. מרימר הורה למעשה להכשירה. (וכן הלכה. רש"י ור"ד.) היתה היתרה באמצע, שלא כסדר חיתוך האונות – אם היא מלתחת, הרי זו 'עיוניתא דוורדא' (כינוי לאונא קטנה במקום ההוא, על שם גוונה) וכשרה. (היתה גדולה הרבה, כשאר האונות – פסולה, שאין זו 'עיוניתא'. תוס'. ואילו מסתימת דברי הרי"ף משמע שכל אונא שהיא מלפנים, אפילו גדולה, ואפילו אינה במקום הרגיל של העיוניתא – כשרה. ר"ן.) ואם על גבה (או על גבי האונות, מלבד האונא הימנית הסמוכה לצואר, שדרכה להתפצל. עפ"י תוס') – אפילו קטנה מאד כעלה של הדס – טרפה. (היתה קטנה מכך, שאפילו בניפוחה אינה כעלה של הדס – כשרה. תוס', רמב"ם, רמב"ן. ויש חולקים.)
 (היו לה שתי אונות כעין 'עיונתא' – מחלוקת הראשונים. חסרו לה מאונות שבימין – יש אומרים שמצרפים את העיוניתא להשלים החסר. (רמב"ם ועוד). ורש"י חולק. וכן נחלקו ראשונים עתה שלכל הבהמות יש עיוניתא, מה דינה של בהמה שחסרה אונא זו.)
 נתחלפו האונות במיקומן (כגון שלש בשמאל ושתיים בימין) – טרפה.

ג. ריאה הדומה לבקעת – טרפה (רפרם). – יש אומרים: במראה. וי"א שקשה היא כעץ, וי"א שהיא חלקה לגמרי, שאין בה מראה חיתוך כלשהו (עפ"י רש"י ותוס'. וע' ר"ן).
ריאה הנראית ככחול – כשרה. שחורה כדיו – טרפה, (שסימן לקותא הוא). ירוקה – כשרה, ודוקא ירוק ככרתי או כעשבים או שאר מיני ירוק (צהוב), ובלבד שלא תיראה כגוון הכישות או כרכום או כמראה חלמון הביצה. (עפ"י תוס'). אדומה – כשרה. (וע' פרטים נוספים לעיל מו).
ריאה הדומה לכבד – כשרה. לשאר בשר – טרפה. (רוב הראשונים פשוו לענין מראה וגוון. והרא"ה פרש לענין קושי ורכות. ער"ן).
(כתבו ראשונים, שהמראות בריאה נידונות לפי מצבה כאשר היא נפוחה ולא כשהיא מכווצת).
אטום בריאה (= בשר אטום שאינו מתנפח ועולה בנפיחת הריאה. עפ"י רש"י) – אם מחמת מוגלה – כשרה. ואם לאו, בודקים ע"י הנחת דבר קל וניפוח (לאחר שנקרע), אם אכן המקום אטום ואין בו מעבר אויר – טרפה. (מחמת לקותא).
קרום שעלה מחמת המכה – אינו קרום, שסופו ליסתר, וטרפה מחמת הנקב.
ריאה שנשפכה כקיתון והקרום שלה קיים, והרי היא חסירה בתוכה – ר' יוחנן ור' חנניה הכשירו (חסרון מבפנים לא שמיה חסרון). ובלבד שהסמפונות קיימים ולא נימוקו (רבא). ואפשר לודא זאת ע"י שפיכת הבשר שנימוח לתוך כלי – אם יש בו שורות לבנות – הרי שהסימפונות נימוחו גם הן.
וכן ריאה שנימוקה מקצתה מבפנים, (ללא שנשפכה כקיתון אלא שנתרוקנה), וקרום שלה קיים, (אפשר אפילו קרום אחד, או שמא דוקא שני הקרומים – ע' זכר יצחק יט, כ) – אפילו החלל מחזיק רביעית הלוג – כשרה. ריאה שניקבה – טרפה. רבי שמעון אומר: עד שתנקב לבית הסימפונות (- לסמפון גדול. מה:). ומודה ר"ש בנקב שיש בו חסרון, שהיא טרפה בכל אופן. (היו חכמים שפסקו כר' שמעון, ואולם מסקנת הגמרא היא שאין הלכה כר"ש. להלן מט.).

דף מח

פב. האם הבהמה נטרפה באחד מן המקרים הבאים?

- א. ניטלה שלפוחיתה (= רחמה); (ניטלה שלפוחית השתן).
- ב. התליע הכבד.
- ג. ריאה הדבוקה לדופן (= למקום הצלעות).
- ד. ריאה שניקבה ודופן סותמתה.
- ה. ריאה שהעלתה צמחים (= אבעבועות מוגלתיות). וכן כליה.
- ו. מחט שנמצאת בריאה.
- ז. נקב בסמפונות הריאה.
- ח. דקין הסובבים שנקבו זה לתוך זה, ולא כלפי חוץ.
- ט. מחט שנמצאת בכבד.

א. ניטלה השלפוחית (= הרחם) – כשרה. (רבי טרפון הורה להטריף, וחזר בו. סנהדרין לג. ויש מי שפוסק בעוף שנטלה שלפוחיתה, שהיא טרפה. ע' להלן נו: ובתוס' בשם ר"ח).
(אבל שלפוחית השתן שניקבה או ניטלה – טרפה. ר"ח, תוס', ועוד. אבל הראב"ן כתב להכשיר, שאין להוסיף על הטרפות. ערא"ש להלן נה:).

ב. התליע הכבד – כשרה. (ואם התליע גם הכזית שליד המרה ובמקום חיותא – יש מצדדים לכאן ולכאן. ער"ן).